

Haber-Yorum

Belçika'daki Tarafsızlık Tartışması, Müslüman Kadını Yeniden Sanık Sandalyesine Oturtuyor!

Haber:

1 Nisan 2026'da, Fransızca konuşan Valonya-Brüksel Federasyonu Parlamentosu eğitimde tarafsızlığa ilişkin yeni kuralları kabul etti. 2 Nisan 2026 tarihli kararname, resmî eğitim sisteminde çalışanların görünür olarak herhangi bir siyasi, felsefi veya dini semboller takmasını yasaklıyor. Bu da başörtüsü takan Müslüman kadınların, kararnamenin kapsadığı birçok öğretim ve eğitim görevinde, başörtüsünü çıkarmadıkları sürece artık çalışamayacakları anlamına geliyor.

Bu önlem, Belçika'daki Fransızca eğitim veren okulların, ciddi şekilde nitelikli öğretmen eksikliğinden muzdarip olduğu bir dönemde gelmiştir. 2025 yılında hükümet, Valonya ve Brüksel'deki bu eksikliği gidermek için çalışma grupları oluşturmuştu. Bununla birlikte okullar daha fazla öğretmene ihtiyaç duyarken, nitelikli ve başörtülü Müslüman kadınların, bazı kamusal eğitim sektörlerinde iş imkânlarından mahrum kaldıkları görülmüştür.

Yeni kararname, Belçika'da görünür İslami kıyafetler konusundaki süregelen tartışmada, bir başka adımı temsil ediyor. Belçika'nın kamusal alanlarda yüzü tamamen veya kısmen örten kıyafetleri zaten yasakladığını ve bu uygulamanın peçeyle yakından bağlantılı olduğunu belirtmek gerekir. Ayrıca Belçika mahkemeleri de bazı durumlarda kamu ve eğitim kurumlarında görünür dinî sembolleri yasaklayan kuralları kabul etmiştir.

Yorum:

Bir kez daha Müslüman kadın kendisini, Avrupa'daki siyasi ve ideolojik bir tartışmanın merkezinde bulmuştur. Tarafsızlık terimi bir gerekçe olarak kullanılmakta ancak sonuç açıktır. Müslüman bir kadın nitelikli, deneyimli ve öğretmenlik yapmaya istekli olabilir; ancak başörtüsü takmanın Allah tarafından farz kılındığına inanıyorsa, başörtüsünü çıkarmadığı sürece hoş karşılanmadığı söylenebilir!

Bu durum, okulların zaten öğretmen eksikliğinden muzdarip olmasının gölgesinde özellikle öne çıkmaktadır. Belçika, Fransızca konuşulan eğitim sistemi de dahil olmak üzere yıllardır öğretmen eksikliğiyle karşı karşıya kalmıştır. Bazen sınıflar öğretmensiz bırakılıyor, okullar boş kadroları doldurmanın zorluğuyla karşı karşıya kalıyor ve hükümetler öğretmenlik mesleğine daha fazla kişiyi çekmenin yollarını arıyor. Ancak aynı zamanda bir grup nitelikli kadın, giyim tarzları nedeniyle meslekten uzaklaştırılıyor.

Bu, bir çelişkiyi ortaya koymaktadır. Zira Avrupa hükümetleri sürekli olarak fırsat eşitliği, kadınların işgücü piyasasına katılımı, çeşitlilik ve kapsayıcılıktan söz ediyorlar. Ancak Müslüman bir kadın, İslami kıyafetini koruyarak çalışmak istediğinde, bu ilkeler birdenbire sınırlı bir hale geliyor. Böylece mesaj şu oluyor: Katılabilirsin, ancak İslami görünümünü gizlemen şartıyla!

Bu nedenle başörtüsü, Avrupa'da hâlâ tartışma konusu olmaya devam ediyor. Çünkü başörtüsü, hiçbir zaman sadece bir kumaş parçası olmamıştır. Başörtüsü, Müslüman bir kadının kimliğine bağlı kalarak Avrupa'da yaşayabileceğinin, eğitim görebileceğinin ve çalışabileceğinin görünür bir işaretidir. Dolayısıyla bir kadın, Allahu Teala'nın emrettiğine inandığı şeylerden ödün vermeden öğretmen, doktor, avukat ya

da devlet memuru olabilir. Dinin giderek daha fazla özel ve görünmez kalmasını bekleyen laik bakış açısında bu durum, rahatsız edici bir hale gelmiştir.

Fransa laiklikten bahsediyor. Belçika tarafsızlıktan bahsediyor. Diğer ülkelerde ise politikacılar entegrasyon, güvenlik, özgürlük ve toplumsal uyum gibi terimler kullanıyorlar. Nitekim terimler değişebilir, ancak Müslüman bir kadından, görünür İslami kimliği gibi defalarca aynı şeyin değiştirilmesi isteniyor.

Belçika'nın durumu, tarafsızlığın gerçek anlamı konusunda önemli bir soruyu gündeme getiriyor; devlet, Müslümanlara, Hristiyanlara, Yahudilere, ateistlere ve diğerlerine eşit muamele edebilir ama hepsini tek bir tip görünüme bürünmeye zorlamadan. Bir öğretmenin başörtüsü takması, okulu İslami bir okula dönüştürmez. Tarafsızlık, kurumun insanlara adil ve ayırım gözetmeksizin davranması anlamına gelmekte olup, bireyin topluma hizmet edebilmek için dinini gizlemesi anlamına gelmemektedir!

Kadınların özgürlüğü konusundaki söylemde bariz bir çelişki vardır. Zira laik toplumlar, kadınların giyim tarzını ve yaşam biçimini seçme hakkına sahip oldukları konusunda ısrar etmektedirler. Bununla birlikte Müslüman bir kadın Allah'a itaat etmek için başörtüsü takmayı seçtiğinde, devlet bu seçimin bazı okullarda, iş yerlerinde veya kamu kurumlarında kabul edilemez olduğuna karar verebiliyor. Kadına özgür olduğu söyleniyor ama bu özgürlük, laik politikaların dayattığı sınırlar içinde kalıyor!

Bu nedenle başörtüsü hakkındaki tartışma, tekrar tekrar gündeme geliyor. Dolayısıyla bu, birçok Avrupa ülkesinin henüz bir çözüm bulamadığı daha derin bir soruyu gündeme getiriyor: Müslümanlar, kademeli olarak taviz vermeye ve İslam'ın görünür tezahürlerini gizlemeye zorlanmadan topluma tam anlamıyla katılabilir mi? Başörtüsü, bu sorunun göz ardı edilmesini imkânsız kılıyor; zira bu, okullar, iş yerleri, sokaklar ve kamu kurumlarında her gün görülüyor.

Bu nedenle Müslüman bir kadının, İslami kıyafetinin bir sorun olduğu fikrini kabul etmemesi gerekir. Çünkü başörtüsü ne bir seçim sloganı, ne bir siyasi kıyafet, ne de aşırılığın bir işaretidir. Müslüman bir kadın için başörtüsü, Allah'a itaatının bir parçasıdır; bu nedenle onu, dini ile eğitimi arasında, dini ile mesleği arasında ya da dini ile topluma hizmet etmesi arasında bir seçim yapmaya zorlamamak gerekir. Nitekim Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ** **“Allah ve Rasulü bir konuda hüküm verince, ne bir mümin erkeğin ve ne de bir mümin kadının (o konuda) muhayyerlikleri (tercihleri) olamaz.”** [Ahzab 36]

Bu nedenle Belçika'daki mesele, tek bir karardan ya da tek bir meslekten çok daha geniştir. Zira bu, laik rejimin, sürekli olarak özgürlük ve eşitlikten söz ederken, özellikle Müslüman bir kadını, dini inançlarına göre açık bir yaşam sürmelerinden dolayı nasıl kısıtlayabildiğini ortaya koymaktadır. Bu, okulların öğretmen aradığı bir dönemde meydana geldiğinde, bu çelişkiyi gizlemek çok daha da zor bir hale gelmektedir.

Asıl soru, Müslüman kadınların neden hâlâ başörtüsü takmaya devam ettikleri değildir; bilakis asıl soru, Avrupa siyasetinin neden kadınların Allah Subhanehu ve Teala'ya itaat etmelerini, kontrol altına alınması, sınırlandırılması ya da kamusal yaşamdan uzaklaştırılması gereken bir sorun olarak görmeye devam ettiğiidir?!

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Yasmin Malik